

Patient-/borgercentrering i interprofessionel uddannelse og praksis

**National konference om aldring
og samfund: Aldring &
tværfaglighed**

Symposium 8.november 10.45-12

Cathrine Sand Nielsen, cand.cur., ph.d.-
stipendiat, VIA Sygeplejerskeuddannelsen
Aarhus
Tina Kramer, ph.d.-stipendiat, Aarhus
Universitetshospital

KØBENHAVNS UNIVERSITET

Aarhus Universitetshospital

VIA University
College

Plan for seminaret

Uddannelsesprojekt som det innovative match.

Patient-/borgercentrering i interprofessionel uddannelse og praksis - i et studenterperspektiv.

Patient-/borgercentrering i interprofessionel uddannelse og praksis - i et vejlederperspektiv.

Studieforløbet InterTværs som case

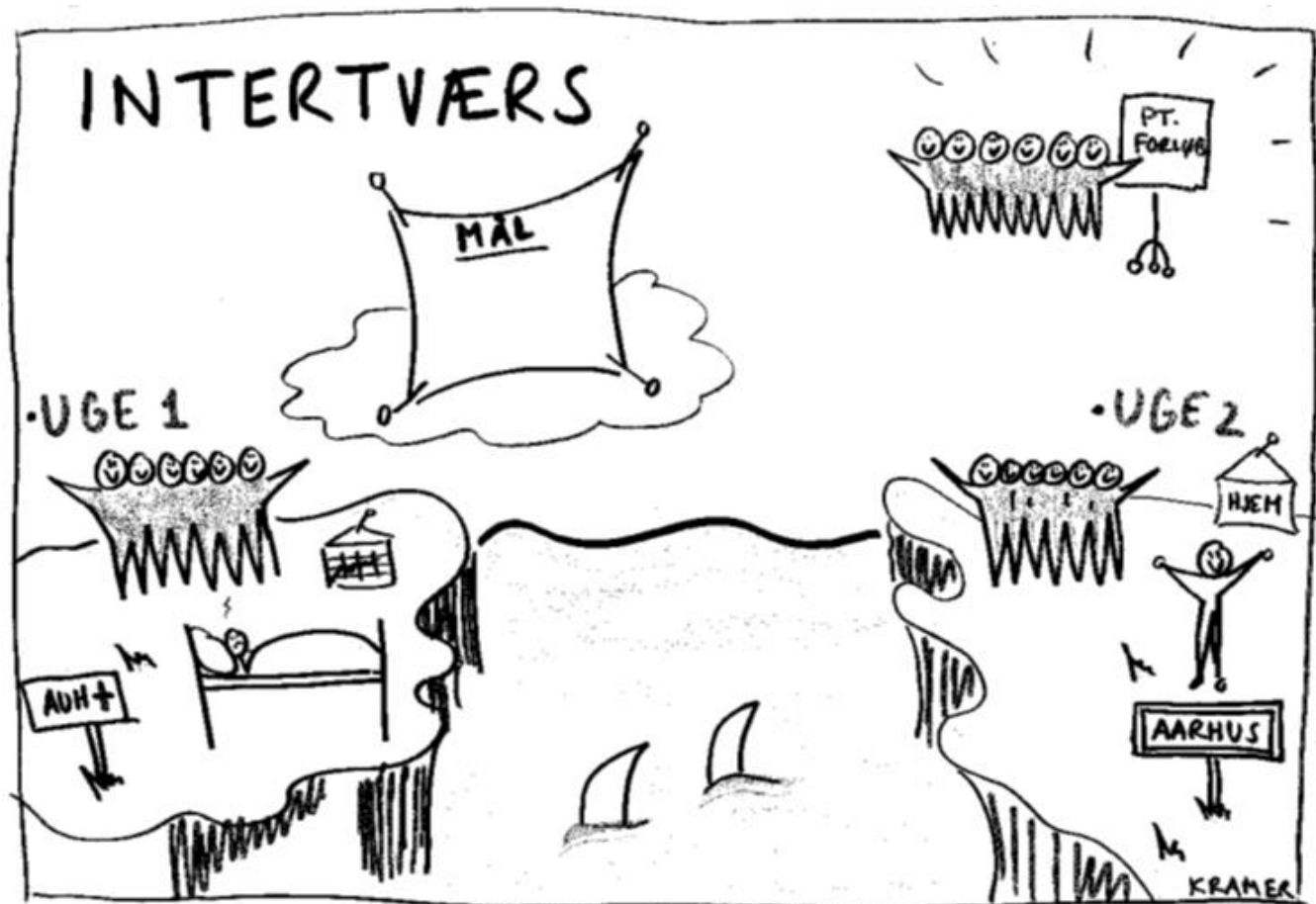
- Udvikles i samarbejde mellem Aarhus Universitet, Aarhus Kommune, VIA University College og Aarhus Universitetshospital (InterTværs Projektrapport 2013, s.2)
- Hensigt med projektet: at udvikle en studiemodel, som imødekommer udfordringer, som sundhedsvæsenet står overfor i forhold til styrkelse af det sammenhængende patient-/ borgerforløb (InterTværs Projektrapport 2013, forord)
- Uddannelsesprojekt på tværs med styre-, arbejds- og sparringsgrupper (ibid s.3)
- I 2012 til 2015 udvikles en model. Første pilotforløb i 2013
- Studieforløbet implementeres nu på syv afdelinger på Aarhus Universitetshospital og i Aarhus Kommune

Formålet med studieforløbet

InterTværs beskriver dets formål som at styrke studerendes kompetencer:

- i at samarbejde interprofessionelt, forløbsorienteret og tværsektorielt.
- i at samarbejde og kommunikere med patienter, pårørende og kollegaer indenfor og på tværs af organisationen (InterTværs Projektrapport 2013, s.8)

“Interprofessionelle, tværsektorielle studieforsøg, hvor patient-/borgerforløb er det bærende princip – InterTværs”

Uddannelsesetnografiske studier relateret uddannelsesprojekt med udvikling af patient-/borgercentreret studieforløb

Poster ICN 2013:
How can nursing students study clinical nursing in the future?, Kramer, T. & Nielsen, C.S.

Studieforløbet præsenterer sig med baggrund i en forståelse af sundhedsvæsenet som et øhav

Platforme og praksisfællesskaber

De empiriske analyser viser, hvordan:

Uddannelsesprojektet indskydes,
som platforme for nye
praksisfællesskaber på tværs
og skaber nye læringskontekster

(Nielsen, CS, Kramer, T (2016). Projekt InterTværs og interprofessionalitet som det innovative match. I: Tidsskrift for professionsstudier Gjallerhorn, nr.23, s.72-79)

Patient-/borgercentrering i interprofessionel uddannelse - et studenterperspektiv

Disposition:

- ❖ Kort om ph.d.projektet
- ❖ Teams forskellige samarbejdsformer på tværs med patient/borgeren

OPLÆGGET BYGGER PÅ MIT PH.D.PROJEKT:

STUDERENDES POSITION I DET INTERPROFESSIONELLE LÆRINGSLANDSSKAB

- Etnografiske studier i den senmoderne professionslæring mellem uddannelser, professioner og sektorer

Forskningsspørgsmål:

- Hvordan lærer studerende i InterTværs at samarbejde patient-/borgercentreret, interprofessionelt og tværsektorielt?
- Hvilken betydning har deltagelse i Projekt InterTværs for studerendes udvikling af professionsidentitet?
- Hvordan interagerer de forskellige uddannelser og kliniske uddannelsessteder om udvikling af InterTværs?

Forskningens ambition og hensigt:

- at kortlægge feltet og formulere viden om studerendes professionelle og interprofessionelle læreproces, samt om uddannelsers og uddannelsessteders samarbejde på tværs
- at beskrive, hvordan perspektivet fra InterTværs kan bidrage til at udvikle den individuelle, interprofessionelle og tværorganisatoriske læring, og således bidrage til udvikling af fremtidens professionsbacheloruddannelser

Patient-/borgercentrering

Interprofessionel uddannelse er:

- ❖ "Når to eller flere faggrupper lærer med, af og om hinanden i et interagerende samarbejde med inddragelse af patienten"

(Kilde: WHO, 2010 "Framework for action on interprofessional Education & Collaborative practice")

Tværasektoriel uddannelse er tilsvarende :

- ❖ når professioner fra to eller flere sektorer lærer af med og om hinanden i et interagerende samarbejde med inddragelse af borgeren

(Kilde: egen definition)

IPLS ser to dimensioner i patient(bruger) inddragelse

- ❖ Den direkte inddragelse: Inddragelse af patienten i eget forløb
- ❖ Den indirekte inddragelse er: Inddragelse af patientrepræsentanter i organisering og udvikling af mål og rammer

(Kilde: IPLS, Selskab for Interprofessionel læring og samarbejde i sundhedsvæsenet)

Ét er et fælles mål, som er patientens mål,
-noget andet er fælles handleplan til målet

Studiemodellens intention:

- Fælles mål som er patientens mål

Teams` praksis viser:

- Det er svært
- Team guides af klinikstedets procedure for målformulering

Fælles målformulering, som er patientens mål, udfordres af mangt:

- ❖ Rutiner: Ikke afdelingens vanlige praksis
- ❖ Tid: Optimerede forløb med hurtig udskrivelse
- ❖ Patientens tilstand: Akut syg, stress, kognitiv udfordret
- ❖ Sektor-kryds: Fokus og værdiskift på tværs af sektorer
- ❖ Forskellige forståelser af hvad "patient-/borgercentrering" vil sige

Forskellige betydninger af patient-/borgercentrering i interprofessionel uddannelse

- For bordenden:
Patient-/borger og involverede professionelle forhandler ud fra respektives vurderinger i et interagerende samarbejde
- Informeret samtykke:
De professionelle forklarer behandling og valg for patient/borgeren til informeret samtykke
- Inddraget perspektiv:
De professionelle forstår patient-/borgerens perspektiv generelt - indirekte

Hvad har gjort størst indtryk på teamene?

Et teams studerende tegner:

Teamet konkluderer, at det centrale mål i studieforløb med patient-/borgercentrering er **Borgerens vision om livet i fremtiden**, hvortil hver profession, afdeling og sektor bidrager med det bedste, de kan

Patient-/borgercentrering i interprofessionel uddannelse og praksis - et vejlederperspektiv

Fortælling

"han var jo slet ikke optaget af at blive rask"

Disposition

- Kort om phd projektet
- Disease, illness og sickness, som eksempler på betydningen af forskellige forståelser.

Forskningsinteresse

Kliniske vejledere/ underviseres interprofessionelle kompetenceudvikling.

Metode

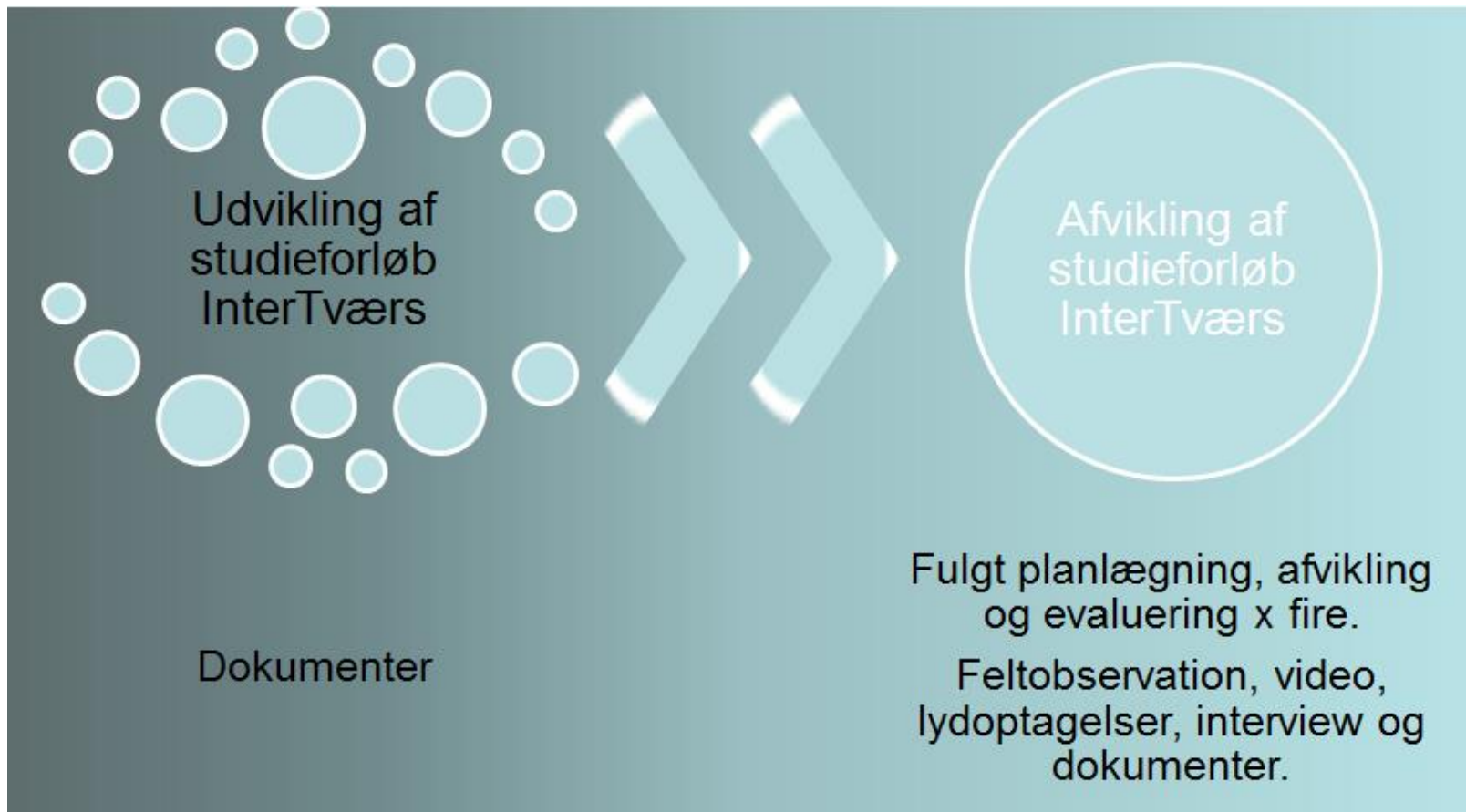
- Kritisk teoretisk inspireret (Habermas)
- Et mix af etnografiske metoder (Hammersley og Atkinson, 2007)
- Empiriske forløbsanalyser med problemorienterede næranalyser (Borgnakke 1996)

Teori

Teorierne i afhandlingen er vedvarende til forhandling, da der til stedse tages afsæt i empirien.

- Dale, EL - Pædagogisk professionalite
- Engeström, Y - Ekspansiv læring
- Lave og Wenger – Praksisfællesskaber
- Benner, P – Kompetencer
- Dreyfus, H og Dreyfus, S – Kompetencer
- Gittell, J - Relationel koordinering

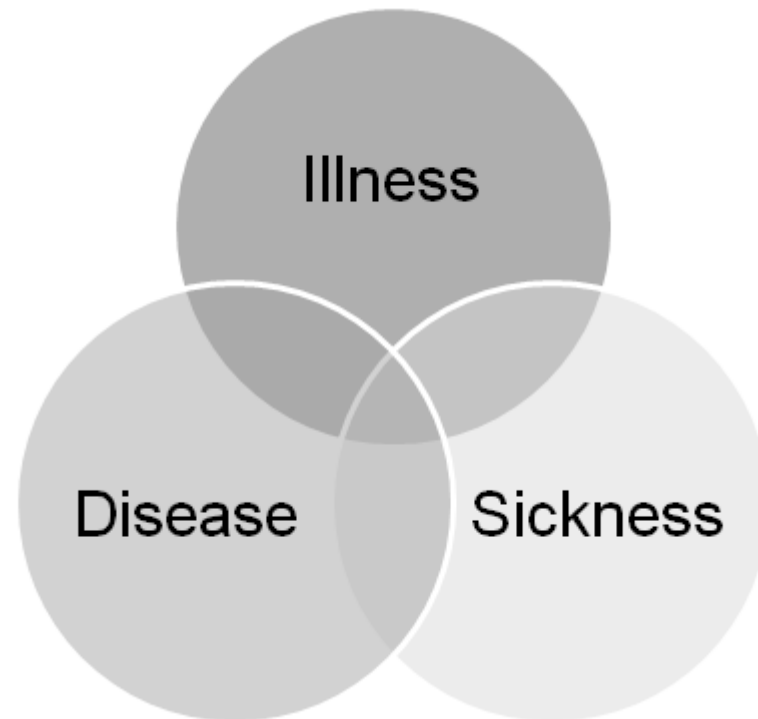
Empiri 2012-2016

Disease, illness og sickness

- **Disease** som en kategoriseret tilstand, der påvises anatomisk, fysiologisk eller biokemisk. Årsags- virkningsmekanismer er væsentlige elementer.
- **Illness** beskriver hvordan det menneske som er syg, oplever symptomer og funktionssvigt. Illness betoner individets individuelle erfaringer og påvirkes af kultur og kontekst.
- **Sickness** betoner sygdom i relation til sociale, kulturelle, økonomiske eller politiske forhold. Sickness giver rettigheder som sygemelding.

Kleinman, A 1988

Forståelse af sygdom påvirkes af:

- Roller i teamet: Facilitator viser retning, hierarki
- Monoprofessionel/ interprofessionel vejledning:
Helhedssyn i interprof.
- Studieelementer: Målsamtale, aktivitetsanalyse,
udskrivelsesstatus mv.
- Konteksten: Hospital/ primær – skiftende fokus
- Professionerne: Forskellig forståelse af sygdom -
tilsyneladende

Litteratur

Borgnakke K. Pædagogisk feltforskning og procesanalytisk kortlægning. Bd. 1: Akademisk Forlag. 1996.

CAIPE. Centre for the Advancement of Interprofessional Education. Available at: <http://www.caipe.org.uk/>, 2015.

Dansk Selskab for IPLS. Om Interprofessionel læring og samarbejde i sundhedsvæsenet

Hammersley M., Atkinson P. Ethnography: principles in practice. London: Routledge, 3.th e.; 2007.

Hofman, B. On the Triad Disease, Illness and Sickness. Journal of Medicine and Philosophy, Vol 27, No. 6, pp. 651-673. 2002.

InterTværs – Projekt (2013), Erfaringsopsamling (2014), Model (2015)
www.auk.dk/intertvars

Kleinman A. The illness narratives. New York: Basic Books Inc. Publishers; 1988.

Marcus, G.E. Ethnography in/of the World System: The Emergence of Multi-Sited Ethnography. Annual Review of Anthropology, Vol.24. 95-117. 1995.

Tak for opmærksomheden

Cathrine Sand Nielsen, sygeplejerske, cand cur, ph.d.-studerende.
VIA University College, Københavns Universitet,
cnie@via.dk

Tina Kramer, sygeplejerske, ph.d.-studerende.
Aarhus Universitetshospital, Købehavns Universitet
tinakram@rm.dk